

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/240/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1708899679
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1708899679.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: Y. Q., V.. XX.XX.XXXX, B. Č.. X/B, P., zastúpeného advokátkou JUDr. Anna Rumplová, Homolova č. 12, Bratislava proti odporcovi: MARTINELLI TRASPORTI SLOVAKIA, s.r.o., Senec, Lichnerova č. 76, IČO: 35 797 363 zastúpeného advokátkou JUDr. Petronela Kavecká, Kolískova č. 1, Bratislava, o uloženie povinnosti pridelovať navrhovateľovi prácu a zaplataenie mzdy vo výške 6.877,78 € (207.200,- Sk) s príslušenstvom, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Pezinok č.k. 4 C 703/2008-366 zo dňa 30. novembra 2012, v pomere hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **z r u š u j e** a **v e c v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa rozhodol, že :

I. Súd konanie v časti o uloženie povinnosti pridelovať navrhovateľovi prácu podľa pracovnej zmluvy zastavuje.

II. Odporca je **p o v i n n ý** zaplatiť navrhovateľovi sumu vo výške 6.671,98 € s úrokom z omeškania vo výške 17,6% ročne zo sumy 86,30 € od 01.12.2000 do zaplataenia, vo výške 17,6% ročne zo sumy 205,80 € od 01.01.2001 do zaplataenia, vo výške 17,6% ročne zo sumy 205,80 € od 01.02.2001 do zaplataenia, vo výške 17,6% ročne zo sumy 205,80 € od 01.03.2001 do zaplataenia, vo výške 17,6% ročne zo sumy 205,80 € od 01.04.2001 do zaplataenia, vo výške 17,6% ročne zo sumy 205,80 € od 01.05.2001 do zaplataenia, vo výške 17,6% ročne zo sumy 205,80 € od 01.06.2001 do zaplataenia, vo výške 17,6% ročne zo sumy 205,80 € od 01.07.2001 do zaplataenia, vo výške 17,6% ročne zo sumy 205,80 € od 01.08.2001 do zaplataenia, vo výške 17,6% ročne zo sumy 205,80 € od 01.09.2001 do zaplataenia, vo výške 17,6% ročne zo sumy 205,80 € od 01.10.2001 do zaplataenia, vo výške 17,6% ročne zo sumy 205,80 € od 01.11.2001 do zaplataenia, vo výške 17,6% ročne zo sumy 205,80 € od 01.12.2001 do zaplataenia, vo výške 15,5% ročne zo sumy 205,80 € od 01.01.2002 do zaplataenia, vo výške 15,5% ročne zo sumy 205,80 € od 01.02.2002 do zaplataenia, vo výške 15,5% ročne zo sumy 205,80 € od 01.03.2002 do zaplataenia, vo výške 15,5% ročne zo sumy 205,80 € od 01.04.2002 do zaplataenia, vo výške 16,5% ročne zo sumy 205,80 € od 01.05.2002 do zaplataenia, vo výške 16,5% ročne zo sumy 205,80 € od 01.06.2002 do zaplataenia, vo výške 16,5% ročne zo sumy 205,80 € od 01.07.2002 do zaplataenia, vo výške 16,5% ročne zo sumy 205,80 € od 01.08.2002 do zaplataenia, vo výške 16,5% ročne zo sumy 205,80 € od 01.09.2002 do zaplataenia, vo výške 16,5% ročne zo sumy 205,80 € od 01.10.2002 do zaplataenia, vo výške 16% ročne zo sumy 205,80 € od 01.11.2002 do zaplataenia, vo výške 13% ročne zo sumy 205,80 € od 01.12.2002 do zaplataenia, vo výške 13% ročne zo sumy 205,80 € od 01.01.2003 do zaplataenia, vo výške 13% ročne zo sumy 205,80 € od 01.02.2003 do zaplataenia, vo výške 13% ročne zo sumy 205,80 € od 01.03.2003 do zaplataenia, vo výške 13% ročne zo sumy 205,80 € od 01.04.2003 do zaplataenia, vo výške 13% ročne zo sumy 205,80 € od 01.05.2003 do zaplataenia, vo výške 13% ročne zo sumy 205,80 € od 01.06.2003 do zaplataenia, vo výške 13% ročne zo sumy 205,80 € od 01.07.2003 do zaplataenia, vo výške 13% ročne zo sumy 205,80 € od 01.08.2003 do zaplataenia.

III. Vo zvyšku súd žalobu zamietá.

IV. O náhrade trov konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto uznesenia.

Svoje rozhodnutie v časti zastavenia konania prvostupňový súd odôvodnil ustanovením § 96 O.s.p. a vo veci samej tým, že vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané a medzi účastníkmi ani nebolo sporné, že navrhovateľ ako pracovník na pozícii šoféra a odporca ako zamestnávateľ uzavreli dňa 19.10.2000 pracovnú zmluvu, ktorou založili pracovný pomer na dobu neurčitú so skúšobnou dobou v dĺžke 3 mesiace. Mzdovým výmerom zo dňa 19.10.2000 bola dohodnutá tarifná mzda vo výške 8.000,- Sk. V pracovnej zmluve bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce Senec, s tým, že podľa vyjadrení oboch účastníkov navrhovateľ trávil väčšinu času na zahraničných pracovných cestách, za čo mu vznikol nárok na zaplatenie cestovných náhrad, tzv. diét. Sporným medzi účastníkmi bolo, či odporca navrhovateľovi zaplatil okrem cestovných náhrad aj dohodnutú tarifnú mzdu. Zo mzdových listov prvostupňový súd zistil počet odpracovaných dní, odpracovaného času, výšku časovej mzdy, základnej mzdy, náhrady za dovolenku, ostatných náhrad, celkovej mzdy, hrubého príjmu, dane, vymeriavacieho základu, výšku zdravotného, nemocenského, dôchodkového poistenia, príspevkov do fondu zamestnanosti, výšku povinného poistného, nezdaniteľného odpočtu a výšku čistej mzdy (k výplate) za obdobie od októbra 2000 do septembra 2003. Na výplatných listinách bolo podpisom potvrdené prevzatie mzdy za mesiace máj 2001, august 2001 až december 2001 a február 2002 až september 2003. Na dokladoch súvisiacich s vyplatením cestovných náhrad bolo podpísané prevzatie sumy 101.426,- Sk dňa 24.03.2001, sumy 23.008,- Sk dňa 16.12.2000, sumy 24.000,- Sk dňa 17.11.2001, sumy 120.203,- Sk dňa 28.07.2001, sumy 45.370,- Sk dňa 22.12.2001, sumy 60.950,- Sk dňa 23.02.2002, sumy 102.017,- Sk dňa 01.06.2002, sumy 71.036,- Sk dňa 31.08.2002, sumy 96.617,- Sk dňa 01.11.2002, sumy 22.680,- Sk dňa 19.01.2002, sumy 86.560,- Sk dňa 21.12.2002, sumy 83.434,- Sk dňa 22.03.2003, sumy 36.390,- Sk dňa 04.10.2003 a sumy 141.853,- Sk dňa 12.07.2003 a sumy 25.050,- Sk za nevyčerpanú dovolenku dňa 03.11.2002. Pravosť svojho podpisu navrhovateľ na niektorých dokladoch potvrdil a na niektorých ho poprel. Odporca vystavil navrhovateľovi šek na sumu 16.200,- Sk dňa 06.02.2003. V príkazoch na zahraničnú pracovnú cestu boli uvedené dátumy zahraničných pracovných ciest, miesta pobytu, počet dní, výška dennej diéty, diéty spolu, kurz a prepočet na slovenské koruny za mesiace od októbra 2010 do augusta 2003. Vo výdavkových pokladničných dokladoch boli uvedené sumy k úhrade, ktorých účelom boli náhrady za cestovné náklady za obdobie od 16.12.2000 do 12.07.2003. Prvostupňový súd uviedol, že navrhovateľ trval na tom, že odporca mu v období od 19.10.2000 do 31.06.2003 nevyplácal mzdu dohodnutú vo výške 8.000,- Sk mesačne brutto, keď odporca sa bránil, že navrhovateľovi bola mzda riadne vyplácaná, čo navrhovateľ potvrdil podpismi na výplatných listinách.

Po právnej stránke svoje rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil ustanoveniami § 111 ods. 1 § 119 ods. 1, § 120 ods. 1,3 Zákonníka práce / zákon č. 65/1965 Zb. / v znení účinnom od 01.08.2000 do 31.03.2002, ustanoveniami § 251 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1,5 Zákonníka práce / zákon č. 311/2001 Z.z. / v znení účinnom od 01.04.2002, keď dospel k záveru, že navrhovateľ predložením pracovnej zmluvy a mzdového výmeru preukázal, že mu za obdobie od 19.10.2000 do 30.06.2003 vznikol nárok na zaplatenie mesačnej mzdy, pričom jej výška za jednotlivé mesiace nebola sporná, navrhovateľ si ju dokonca uplatnil v nižšej výške, ako ju vypočítal odporca v mzdových listoch (č.l. 43, 44 súdneho spisu). Z výsluchu svedkov a predloženými listinnými dôkazmi podľa názoru prvostupňového súdu nebolo preukázané, že by odporca mzdu navrhovateľovi zaplatil. Skutočnosť, že navrhovateľovi bola vyplatená mzda nepreukazujú podpísané výplatné listiny (č.l. 53 - 92 súdneho spisu), keďže z výsluchu svedkov súd zistil, že vodiči tieto listiny podpisovali bez toho, že by im obratom proti podpisu bola suma v nich uvedená vyplatená a navyše akékoľvek plnenia im boli vyplácané v cudzej mene a vo výplatných listinách boli sumy uvedené v slovenských korunách. Svedkovia uviedli, že tieto listiny buď nepodpísali alebo ak podpísali, ani nevedeli uviesť, čo podpisom potvrdzovali. Výplatné listiny podpísané navrhovateľom teda nepreukazujú, že navrhovateľ sumy uvedené v listinách v skutočnosti prevzal. Odporca tvrdil, že mzda bola navrhovateľovi vyplácaná spolu s cestovnými náhradami, avšak táto skutočnosť taktiež nebola preukázaná. Skutočnosť, či mzda bola navrhovateľovi vyplatená spolu s cestovnými náhradami, by sa dala zistiť určením rozdielu medzi celkovou vyplatenou sumou a súčtom cestovných náhrad, na ktorých vyplatenie mal navrhovateľ nárok. V konaní sa však nepodarilo ustáliť ani celková výška sumy, ktorú navrhovateľ od odporcu prevzal (keďže časť sumy mu bola vyplatená "z ruky do ruky" bez potvrdenia), ani výška cestovných náhrad, aká mala byť navrhovateľovi vyplatená, keďže nebolo preukázané, aké zahraničné cesty za obdobie od 19.10.2000 do 30.06.2003 navrhovateľ vykonal. Príkazy na zahraničnú pracovnú cestu predložené odporcom súd vyhodnotil ako nedôveryhodné, účelovo vyhotovené pre potreby súdneho konania, čo potvrdzuje aj fakt, že odporca predložil príkaz na zahraničnú pracovnú cestu zo dňa 02.10.2000, kedy navrhovateľ ešte pre odporcu nepracoval a príkazy boli vystavené aj v období, keď mal navrhovateľ udelený zákaz vstupu do štátov EÚ

a prácu vodiča nevykonával. Prvostupňový súd poukázal na skutočnosť, že v konaní bolo preukázané, že výška cestovných náhrad (tzv. diét) bola určená paušálne na 500,- DM týždenne, teda 2.000,- DM mesačne a nebola vypočítavaná presne podľa počtu dní strávenej v tej ktorej krajine ako je uvedené vo vyúčtovaniach zahraničných pracovných ciest. Svedkovia, ktorí boli zamestnancami odporcu na pozícii vodiči, zhodne uviedli, že výška diét bola dohodnutá paušálne na sumu 500,- DM týždenne, rozdiel bol v tom, že niektorí mali za to, že v tejto sume je zarátaná aj mesačná tarifná mzda a niektorí mali za to, že tarifná mzda im mala byť vyplatená zvlášť. V každom prípade bola preukázaná paušálna nemenná výška diét, preto súd považoval výpoveď svedkyne A. v časti, že výška cestovných náhrad bola vypočítaná podľa toho, v akej krajine sa vodiči nachádzali za nepravdivú. Taktiež vyúčtovania zahraničných pracovných ciest sa z tohto dôvodu javia ako nedôveryhodné, vyhotovené účelovo pre potreby konania. Prvostupňový súd poukázal aj na rozpornosť vo svedeckých výpovediach, keď svedkyňa Chovancová uviedla, že mzda bola vyplácaná aj v Taliansku, aj na Slovensku poverenými pracovníčkami, ktoré disponovali plnou mocou, čo však bolo vyvrátené výpoveďou svedkyne H., ktorá uviedla, že mzdu dostávali vyplatenú šoféri v hotovosti priamo v Taliansku pred skončením svojho cyklu, pracovníčky na Slovensku nemali právomoc a kompetencie k výberom peňazí z účtov, na Slovensku sa len spracovávali písomné podklady k vyplácaniu miezd a cestovných náhrad. Rovnako na rozpory v odporcom predložených listinných dôkazoch, keď v mzdových listoch a v dokladoch o zahraničných pracovných cestách sú uvedené odlišné počty odpracovaných dní navrhovateľom (za október 2000 je to podľa mzdového listu 9 odpracovaných dní a podľa príkazu na zahraničnú pracovnú cestu je to 12 odpracovaných dní, za september 2001 je to podľa mzdového listu 20 odpracovaných dní a podľa príkazu na zahraničnú pracovnú cestu je to 22 odpracovaných dní, za november 2002 je to podľa mzdového listu 20 odpracovaných dní a podľa príkazu na zahraničnú pracovnú cestu je to 22 odpracovaných dní, za jún 2002 je to podľa mzdového listu 20 odpracovaných dní a podľa príkazu na zahraničnú pracovnú cestu je to 21 odpracovaných dní, za jún 2003 je to podľa mzdového listu 21 odpracovaných dní a podľa príkazu na zahraničnú pracovnú cestu je to 22 odpracovaných dní, za júl 2003 je to podľa mzdového listu 12 odpracovaných dní a podľa príkazu na zahraničnú pracovnú cestu je to 16 odpracovaných dní) a aj z tohto dôvodu súd považoval príkazy na zahraničnú pracovnú cestu za nedôveryhodné listinné dôkazy a preto pri rozhodovaní na ne neprihliadal.

S poukazom na uvedené potom prvostupňový súd dospel k záveru, že navrhovateľ uniesol dôkazné bremeno, keď preukázal vznik nároku na zaplatenie mzdy, naopak odporca neuniesol dôkazné bremeno, keď sa mu nepodarilo preukázať, že mzdu navrhovateľovi zaplatil, preto súd posúdil nárok navrhovateľa ako dôvodný a zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 6.671,98 €, ktorá tvorí mzdu za obdobie od októbra 2000 do júna 2003. Vo výpočte výšky mzdy navrhovateľ urobil počtársku chybu, keď si omylom uplatnil mzdu za jeden mesiac navyše, preto súd v tejto časti žalobu zamietol.

O úrokoch z omeškania prvostupňový súd rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., keď tým, že odporca nezaplatil navrhovateľovi mzdu v lehotách splatnosti, dostal sa do omeškania s jej úhradou, ktoré omeškanie naďalej trvá.

Prvostupňový súd záverom uviedol, že nevykonal navrhnuté znalecké dokazovanie znalcom z odboru písomoznalectvo, nakoľko určenie pravosti podpisu navrhovateľa na listinách potvrdzujúcich prevzatie peňažných súm by nemalo vplyv preukázanie výšky diét, ktoré mali byť navrhovateľovi v zmysle vtedy platnej úpravy vyplatené. Súd nevykonal navrhnuté znalecké dokazovanie znalcom z odboru účtovníctva za účelom zistenia výšky cestovných náhrad patriacich navrhovateľovi za vykonané zahraničné pracovné cesty, nakoľko v konaní nebolo preukázané aké zahraničné pracovné cesty vykonal, takže by ani nebolo možné určiť výšku cestovných náhrad. Súd nevykonal výsluch manželky navrhovateľa, nakoľko zistenie, či im v čase trvania pracovnoprávneho vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom nechýbala mzda, ktorá mu podľa navrhovateľa nebola vyplatená, by nemalo žiaden vplyv na posúdenie, či mzda bola alebo nebola vyplatená.

O náhrade trov konania prvostupňový súd nerozhodol s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 1,3 O.s.p.. Proti tomuto rozsudku a to proti výroku označeného II. podal odvolanie odporca, ktorý žiadala rozsudok v napadnutej časti zmeniť, návrh zamietnuť, alternatívne žiadala rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie rozhodnutie. Poukázal na odôvodnenie rozsudku, kde prvostupňový súd uviedol, že navrhovateľ uniesol dôkazné bremeno, keď preukázal, že navrhovateľ mal s ním uzavretú pracovnú zmluvu a tak mal nárok na zaplatenie mzdy, naopak odporca neuniesol dôkazné bremeno, keď sa mu nepodarilo preukázať, že mzdu navrhovateľovi zaplatil. On listinnými dokladmi preukázal, že navrhovateľ prevzal sumy peňazí za vykonanú prácu vo výške 970.177,- Sk, ktorých súčasťou bola aj mzda. Nemôže teda tvrdiť, že mzdu neprevzal. Musel by preukázať, že na predložených dokladoch nie je jeho podpis. V tomto bolo dôkazné bremeno na navrhovateľovi, ktorý ho neuniesol a súd nesprávne prenášal dôkazné bremeno na neho. Z napadnutého rozsudku nie je zrejmé ako súd dospel k sume,

ktorú priznal a ani za aké obdobie ju priznal. Z rozsudku nie je zrejmé ako bola vypočítaná mzda navrhovateľa, nie je možné jej výšku skontrolovať. V odôvodnení rozsudku súd uvádza, že navrhovateľ pracoval u neho na základe pracovnej zmluvy za zo dňa 19. 10. 2000 s dohodnutou mzdou 8000,-- Sk, nie je zrejmý výplatný termín, ani dátum skončenia pracovného pomeru. Z rozsudku nie je zrejmé obdobie za aké obdobie ja mzda priznaná. V žalobnom návrhu zo dňa 14. 8. 2003 sa navrhovateľ domáha priznania pridelovania práce a uvádza, že v čase podania žaloby pracovný pomer nie je ukončený, v tejto časti vzal žalobný návrh späť až následne 28. 9. 2007. Z týchto aj z vyššie uvedených dôvodov namietal procesné vady rozhodnutia - nedodržanie ustanovenie § 157ods. 2 O.s.p., rozsudok je nepreskúmateľný. K výške úrokov odporca uviedol, že tieto v návrhu navrhovateľ nešpecifikoval, preto bol vyzvaný na odstránenie väd podania, ktorú urobil až v roku 2006 a napriek námietke premlčania prvostupňový súd priznal navrhovateľovi úroky z omeškania aj za predchádzajúce obdobie vo výške uplatnenej až v roku 2006, resp. námietkou premlčania sa nezaoberal v súvislosti s jednotlivými opakujúcimi sa plneniami a úrokmi z omeškania. V konaní bolo preukázané, že navrhovateľ, ako aj ostatné vodiči vedeli o tom, že súčasťou vyplácaných súm je aj mzda. Poukázal na výpoveď svedkov Š. L., O. R., T. P.C., T. A.. Prvostupňový súd tieto dôkazy nebral do úvahy a vyvodil z nich nesprávny právny záver a pokiaľ mal v účtovníctve nedostatky, nesprávny výpočet, neznamená to, že mzdu nevyplatil a navyše chyby, ktoré sa v jeho účtovníctve vyskytli, neboli v neprospech navrhovateľa, naopak, vyplatil mu viac ako mal nárok. Z tohto dôvodu rozhodnutie prvostupňového súdu, na základe vykonaných dôkazov je nesprávne a prvostupňový súd dospel k nesprávnym právnym záverom. Pokým prvostupňový súd v odôvodnení uviedol, že nevykonal navrhnuté znalecké dokazovanie z odboru účtovníctva za účelom zistenia výšky cestovných náhrad patriacich navrhovateľovi za vykonané zahraničné pracovné cesty, nakoľko v konaní nebolo preukázané aké zahraničné pracovné cesty navrhovateľ vykonal a takže by nebolo možné určiť výšku cestovných náhrad tak toto tvrdenie neobstojí, pretože on zahraničné pracovné cesty navrhovateľa preukázal. Rovnako neobstojí odôvodnenie nevykonania dôkazu a to výsluch manželky navrhovateľa, keď jej výsluch by nárok navrhovateľa uviedol do iných súvislostí, ktorými sa prvostupňový súd nezaoberal, hoci tvorili prílohu súdu.

K odvolaniu odporcu sa písomne vyjadril navrhovateľ, ktorý žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že výpočet netto mzdy, na ktorú mal zákonný nárok, je špecifikovaný vo vyjadrení zo dňa 01. 12. 2011, z ktorého podania je zrejmé, že žalovaná suma bola zaokrúhlená smerom nadol, čiže v prospech odporcu. Mzda zamestnanca je splatná pozadu za mesačné obdobie, a to najneskôr do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca, ak sa v pracovnej zmluve alebo kolektívnej zmluve nedohodlo inak (§ 129 Zákonníka práce). Zamestnávateľ bol povinný navrhovateľovi v zmysle § 130 Zákonníka práce vyplácať mzdu v slovenskej mene v pracovnom čase na pracovisku, resp. na odporcom určený účet v banke alebo v pobočke zahr. banky na území SR. Taktiež bolo povinnosťou odporcu pri vyúčtovaní mzdy vydať navrhovateľovi písomný doklad s údajmi o zložkách mzdy a vykonaných zrážkach, ktorý by mal mať exaktný zrozumiteľný a čitateľný obsah. Odporca navrhovateľovi dohodnutú mzdu zákonom stanoveným ani iným spôsobom nevyplácal vôbec. Vyplácal mu len cestovné náhrady vo výške vypočítanej nie podľa platnej právnej úpravy na území SR, ale vo výške zodpovedajúcej predstave odporcu ako adekvátnej pre vodiča z východného bloku postkomunistických krajín. Taktiež navrhovateľovi nevydával pri vyúčtovaní mzdy písomný doklad obsahujúci o vyplatení sume údaje v zmysle platnej právnej úpravy. Tvrdenia odporcu a svedkov o tom, že mzda mala byť vyplácaná vodičom v Taliansku v slovenských korunách, vyznievajú účelovo. Pokiaľ ide o úroky z omeškania, tieto boli uplatnené návrhom zo dňa 14. 08. 2003 a špecifikované podaním zo dňa 04. 03. 2004.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací / § 10 ods. 1 O.s.p / prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania / § 214 ods. 2/ preskúmal rozsudok v napadnutej časti ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Predmetom konania v danej veci je zaplatenie mzdy za vykonanú prácu za obdobie od 19.10.2000 do 30.6.2003 spolu s príslušenstvom, keď medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľ ako zamestnanec na pozícii šoféra a odporca ako zamestnávateľ uzavreli dňa 19.10.2000 pracovnú zmluvu, ktorou založili pracovný pomer na dobu neurčitú so skúšobnou dobou v dĺžke 3 mesiace. Mzdovým výmerom zo dňa 19.10.2000 bola dohodnutá tarifná mzda vo výške 8.000,- Sk. V pracovnej zmluve bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce Senec, s tým, že podľa vyjadrení oboch účastníkov navrhovateľ trávil väčšinu času na zahraničných pracovných cestách, za čo mu vznikol nárok na zaplatenie cestovných náhrad, tzv. diét. Sporným medzi účastníkmi bola skutočnosť, či odporca navrhovateľovi zaplatil okrem cestovných náhrad aj dohodnutú tarifnú mzdu.

Podľa § 111 ods. 1, 2 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. platného a účinného do 31.3.2002 zamestnancom prislúcha za vykonanú prácu mzda. Mzdou sa rozumie tarifná mzda (základná mzda, mzdová tarifa),

mzdové príplatky a ostatné mzdové zložky ustanovené v mzdových predpisoch, prípadne v kolektívnych zmluvách.

Podľa § 119 ods. 1 citovaného Zákonníka práce mzda a náhrada mzdy je splatná pozadu za mesačné obdobie, pokiaľ v podnikovej kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve nebolo dohodnuté iné obdobie, a to v najbližšom výplatnom termíne po uplynutí obdobia, za ktoré sa poskytuje. V podnikovej kolektívnej zmluve alebo pracovnej zmluve možno tiež dohodnúť, že sa niektoré zložky mzdy s výnimkou zaručenej mzdy vyplatia v neskoršom výplatnom termíne, najneskôr však v dobe troch mesiacov po uplynutí obdobia, za ktoré sa poskytujú. Mzda a náhrada mzdy sa vypláca vo výplatných termínoch určených podľa zásad ustanovených vyhláškou Ministerstva financií Slovenskej republiky vydanou po dohode s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Podľa § 120 ods. 1,3 citovaného Zákonníka práce mzda a náhrada mzdy sa vypláca zamestnancovi v peniazoch. V inom druhu plnenia sa poskytuje len vo výnimočných prípadoch ustanovených mzdovými predpismi. Pri mesačnom vyúčtovaní mzdy (náhrady mzdy) je zamestnávateľ povinný vydať zamestnancovi písomný doklad obsahujúci údaje o jednotlivých zložkách mzdy (náhrady mzdy) a o vykonaných zrážkach. Na žiadosť zamestnanca predloží mu zamestnávateľ na nahliadnutie doklady, na základe ktorých bola mzda (náhrada mzdy) vypočítaná.

Podľa § 118 ods. 1 Zákonníka práce č. 311/2001 Z.z. platného a účinného od 1.4.2002 do 31.12.2003 zamestnávateľ je povinný poskytovať zamestnancovi za vykonanú prácu mzdu.

Podľa § 129 ods. 1 citovaného Zákonníka práce mzda je splatná pozadu za mesačné obdobie, a to najneskôr do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca, ak sa v kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve nedohodlo inak.

Podľa § 130 ods. 5 citovaného Zákonníka práce pri vyúčtovaní mzdy je zamestnávateľ povinný vydať zamestnancovi písomný doklad obsahujúci údaje o jednotlivých zložkách mzdy a o vykonaných zrážkach a o celkovej cene práce. Údaj o celkovej cene práce tvorí súčet mzdy a úhrady poistného na zdravotné poistenie, nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie a príspevku na poistenie v nezamestnanosti platených zamestnávateľom. Na žiadosť zamestnanca mu zamestnávateľ predloží na nahliadnutie doklady, na ktorých základe bola mzda vypočítaná.

Odvolačný súd má zato, že prvostupňový súd vec správne právne posúdil s poukazom na vyššie citované ustanovenia Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. platného a účinného do 31.3.2002 ako aj Zákonníka práce č. 311/2001 Z.z. platného a účinného od 1.4.2002 s poukazom na ustanovenie § 251 ods. 1 avšak súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Prvostupňový súd zo mzdových listov zistil počet odpracovaných dní, odpracovaného času, výšku časovej mzdy, základnej mzdy, náhrady za dovolenku, ostatných náhrad, celkovej mzdy, hrubého príjmu, dane, vymeriavacieho základu, výšku zdravotného, nemocenského, dôchodkového poistenia, príspevkov do fondu zamestnanosti, výšku povinného poistného, nezdaniteľného odpočtu a výšku čistej mzdy (k výplate) za obdobie od októbra 2000 do septembra 2003. Prvostupňový súd mal zato, že navrhovateľ predložením pracovnej zmluvy a mzdového výmeru preukázal, že mu za sporné obdobie vznikol nárok na zaplatenie mesačnej mzdy, pričom jej výška za jednotlivé nebola sporná. Ďalej mal zato, že z výsluchu svedkov a predložených listinných dôkazov nebolo preukázané, že by odporca mzdu navrhovateľovi zaplatil. Skutočnosť, že navrhovateľovi bola vyplatená mzda nepreukazujú podpísané výplatné listiny (č.l. 53 - 92 súdneho spisu), keďže z výsluchu svedkov bolo zistené, že vodiči tieto listiny podpisovali bez toho, že by im obratom proti podpisu bola suma v nich uvedená vyplatená a navyše akékoľvek plnenia im boli vyplácané v cudzej mene a vo výplatných listinách boli sumy uvedené v slovenských korunách.

S poukazom na uvedené potom prvostupňový súd dospel k záveru, že navrhovateľ uniesol dôkazné bremeno, keď preukázal vznik nároku na zaplatenie mzdy, naopak odporca neunesol dôkazné bremeno, keď sa mu nepodarilo preukázať, že mzdu navrhovateľovi zaplatil a preto návrhu vyhovel. Odvolací súd má zato, že tieto závery súdu prvého stupňa ohľadne neunesenia dôkazného bremena odporcu o vyplatení mzdy nie sú správne.

Podľa § 120 ods. 1, prvá veta O.s.p účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Navrhovanie dôkazov má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1). Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového

základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

Splnenie dôkaznej povinnosti neznamena automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom (v spojitosti s dôkaznou povinnosťou) rozumieme zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť (po ich vykonaní a vyhodnotení) ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie účastníka. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy, prípadne výnimočne aj iné než navrhnuté dôkazy, a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad (neúspech v konaní) pričíta tomu účastníkovi, na ktorom predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva.

Navrhovateľ počas celého konania tvrdil, že odporcu mu mzdu za sporné obdobie t.j. od začiatku pracovného pomeru až do jeho ukončenia nevypláčil t.j. tvrdil negatívnu skutočnosť, ktorá nemôže byť predmetom dokazovania. Naopak odporca tvrdil, že mzda bola navrhovateľovi riadne vyplatená a čom založil do spisu listinné dôkazy a to výplatné listiny podpísané navrhovateľom za mesiace 10,11,12 roku 2000, za mesiace 1,3,4,5,6,8,9,10,11,12 roku 2001, za mesiace 2,3,4,5,6,7,8, 9,10,11,12 roku 2002 a za mesiace 1,2,3,4,5,6,7,8, 9 roku 2003, ako aj listinné dôkazy o potvrdení prijatých súm navrhovateľom / č.l. 90a-98 spisu / a o schválení mzdy a diét odporcom / č.l. 99 - 107 spisu /. Z týchto dôkazov pri ich vzájomnom porovnaní vyplýva, že napr. navrhovateľovi bola vyplatená dňa 24.3.2001 suma 101.426,- Sk / dôkaz č.l. 90a spisu /, ktorý podpis odporca ani nespochybnil a z dôkazu / č.l. 100 spisu / je možné zistiť, že uvedená suma pozostávala zo mzdy za obdobie 12/2000 a 1-2/2002 vo výške 19.784,-Sk a z diét za 10/2000 - 1.460,-Sk, 11/2000 - 25.462,-Sk, 12/2000 - 12.977,-Sk, 1/2001 - 25.913,-Sk, 2/2001 - 15.866,-Sk; všetko spolu 101.426,-Sk.

Odvolačný súd má na rozdiel od súdu prvého stupňa zato, že svedecké výpovede nevyplatenie mzdy navrhovateľovi priamo nepreukázali, a tieto svedecké výpovede ani neboli správne vyhodnotené v súvislosti s ďalšími vykonanými dôkazmi. Vypočutý svedkovia v konaní I. H.I., E. R., T. A. potvrdili, tvrdenia odporcu, že vodičom bola vyplácaná mzda aj cestovné náhrady aj keď tvrdili rozdielne, že mzda bola vyplácaná spolu s cestovnými náhradami. Ďalší svedkovi, ktorí boli u odporcu zamestnaní ako vodiči O. R., Š. L., J. V., P. Y.L., T. P. nevyplatenie mzdy navrhovateľovi priamo nepotvrdili, keď nevyplatenie mzdy ale len sebe potvrdil svedok Y..

Svedok R. okrem iného uviedol, že „vždy podpisoval prevzatie peňazí, avšak tieto boli vždy prepočítané na slovenské koruny, pretože firma mala sídlo na Slovensku. Potvrdil, že potvrdenie, ktoré podpisoval po prijatí odmeny vyzeralo ako potvrdenie, ktoré do spisu založil odporca /č.l. 90a/, tieto doklady nepodpisoval každý mesiac, podpisoval ho niekedy aj po dvoch mesiacoch alebo dlhšom období. Podpisoval ešte jeden hárok, kde na jednom liste boli podpísaní zamestnanci, pričom sa nevedel presne vyjadriť, čo podpisom potvrdzoval. Tento hárok podpisoval každý mesiac. Ďalej podpisoval doklady o prevzatí sumy v slovenských korunách, pričom súčasne preberal mzdu i diéty“.

Svedok L. uviedol, že „podpisoval potvrdenie prepočítané na slovenské koruny, ktoré obsahovalo aj základnú mzdu a ostatnú dohodnutú odmenu, pričom potvrdil, že doklad vyzeral ako doklad / č.l. 98 /. Musel podpisovať aj doklad o prevzatí slovenských korún a to konkrétne základnej mzdy, ktorá bola uvedená na hromadnom doklade (výplatná listina č.l. 73). Nemal vedomosť o tom, že by sa niekto sťažoval, že nemal vyplatenú mzdu, nevedel o tom, že by niekto reklamoval mzdu alebo diéty“.

Svedok V. okrem iného uviedol, že „ Výplatné listiny podpísal dva alebo trikrát, ale určite nepodpisoval listiny, kde boli uvedené sumy okolo 6.000,- Sk až 6.500,- Sk. Podpisoval len také listiny, na ktorých bolo cez 30.000,- Sk napríklad za dvojtýždňový cyklus, jednalo sa o potvrdenky pri preberaní odmeny za turnusy vyplatené v hotovosti vo valutách na potvrdenkách prepočítané do slovenských korún. Spôsob výplaty mzdy chápal tak, že v materskej krajine je dohodnutá mzda nízka - základná, hodinová a za prácu v zahraničí sa vyplácajú diéty, v tomto prípade suma 500,- DM, ktorá mala predstavovať náhradu za stravu. Za trvania pracovného pomeru svedok žiadne výplatné pásky nedostal, ani nevidel mzdový list, okrem potvrdení o prevzatí konkrétnej sumy na konkrétne meno po skončení turnusu“.

Svedok Y. uviedol, že „ že u odporcu pracoval už dávno, viac ako pol roka, odporca mu neplatil mzdu, platil mu iba diéty. V Senci mali kanceláriu, kde od nich zamestnankyňa chcela, aby podpísali výplatné pásky, ktoré svedok nepodpísal, nakoľko mu žiadna mzda nebola vyplatená. Vodiči boli vyplácaní tak, že približne po troch týždňoch od účtovníka v Taliansku dostali vyplatené diéty a na otázku, kedy im bude vyplatená mzda mu talian povedal, že mu bude vyplatená na Slovensku, ale na Slovensku od nich

chceli podpísať výplatné pásky bez toho, aby im dali mzdu, pričom mzda mala byť okolo 8.000, Sk, keď mal vedomosť, že asi polovica ľudí výplatné pásky podpísala, svedok im hovoril, že idú sami proti sebe“. Svedok P. uviedol, že „na skutočnosť, čo bolo zahrnuté v sumách, ktoré poberal od zamestnávateľa si nespomínal, mali dohodnutú nejakú sumu za odpracované týždne, ale na konkrétne zložky mzdy si už nespomínal. Na skutočnosť, v akých termínoch, na akom mieste a akou formou boli svedkovi vyplácané cestovné náhrady, si svedok nespomínal, preňho to boli veľké peniaze, bol mladý chlapec, chcel šoférovať, takéto veci vôbec neriešil“.

S poukazom na vyššie uvedené a dôkazy založené odporcom došlo k presunu dôkazného bremena z odporcu na navrhovateľa a ak navrhovateľ tvrdil negatívnu skutočnosť, ktorá nemôže byť predmetom dokazovania / tzv. negatívna dôkazná teória / bolo jeho dôkaznou povinnosťou aj vzhľadom na predloženie vyššie uvedených listinných dôkazov zo strany odporcu a ako aj svedeckých výpovedí, z ktorých neboli zistené správne skutkové zistenia, aby navrhovateľ inými hodnovernými dôkazmi preukázal, že mu mzda vyplatená nebola, že listinné pásky, potvrdenia nepodpísal a podobne. Odvolací súd v tomto smere len dodáva, že predmetom dokazovania môžu byť tvrdenia o pozitívnych skutočnostiach, ktoré potvrdzujú opak, teda potvrdzujú existenciu negatívnej skutočnosti. V prípade tvrdenia o tom, že niekto zmluvu nepodpísal môže byť dôkazom preukazujúcim nepodpísanie výplatnej listiny dôkaz o tom, že táto osoba sa nachádzala v čase podpisu na inom mieste, čo podpis danou osobou vylučuje, resp. znalecké dokazovania na pravosť podpisu.

Vzhľadom na vyššie uvedené, keď súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a nedostatočne teda zistil skutkový / právne posúdenie veci je nesprávne, pretože prvostupňový súd posúdil vec podľa právnej normy, síce správne určenej, ale na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam o unesení dôkazného bremena navrhovateľom a neunesení dôkazného bremena odporcu / odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti zrušil / § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. / a vec mu vrátil na ďalšie konanie / § 221 ods. 2 O.s.p. /.

V ďalšom konaní bude súd prvého stupňa povinný riadiť sa názorom odvolacieho súdu ktorým je podľa § 226 O.s.p. viazaný.

Úlohou súdu prvého stupňa bude doplniť dokazovanie / dôkazná povinnosť je v zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. na navrhovateľovi, keď za daného stavu je on v dôkaznej núdzi /, výsledky vykonaného dokazovania náležite zhodnotiť / 132 O.s.p. / a opätovne vo veci rozhodnúť, keď v rozhodnutí nesmú absentovať dôvody rozhodnutia, rozhodnutie musí byť presvedčivé a preskúmateľné a musí mať všetky náležitosti v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ / žalobca / domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca / žalovaný /, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, s tým, že musia byť riadne zdôvodnené všetky výroky rozsudku, t.j. každý výrok musí mať svoj obsah v odôvodnení.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne i o náhrade trov odvolacieho konania / § 224 ods. 3 O.s.p. /.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.